

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 31g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 249 din Codul penal
(criteriile de calificare a faptelor penale și contravenționale)

CHIȘINĂU

29 aprilie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 4 aprilie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 aprilie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 249 din Codul penal, ridicată de avocatul Radu Dumneanu în dosarul penal nr.1-458/15, aflat pe rolul Judecătoriei Hâncești.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 4 aprilie 2016 de către judecătorul Ion Dadu în cadrul Judecătoriei Hâncești, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Hâncești se află cauza penală nr. 1-458/15, intentată în privința inculpatului Oleg Țurcan și persoanei juridice SRL „Energopetrol” privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 249 alin.(3) din Codul penal.

4. La 21 martie 2016, avocatul inculpatului a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 249 din Codul penal, invocând incertitudinea legislativă a normei aplicate în litigiu.

5. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în M. O., 2009, nr.72-74, art.195) sunt următoarele:

Articolul 126 Proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale

„(1) Se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

(2) Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

Articolul 249 Eschivarea de la achitarea plăților vamale

„(1) Eschivarea de la achitarea plăților vamale în proporții mari

se pedepsește cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 1500 la 2000 unități convenționale.

(3) Eschivarea de la achitarea plăților vamale în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 5000 unități convenționale.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (M.O., 2009, nr.3-6, art.15) sunt următoarele:

Articolul 287 Încălcarea regulilor vamale

„[...]

(13) Neachitarea în termen a drepturilor de import și de export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea plenară a taxelor vamale

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(14) Acțiunile care au ca scop exonerarea ilegală de drepturile de import și de export sau reducerea acestor drepturi

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997), sunt următoarele:

Articolul 7 Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, avocatul Radu Dumneanu susține că articolul 249 din Codul penal cuprinde componenta de infracțiune „Eschivarea de la achitarea plăților vamale”. În același

timp, potrivit articolului 287 alin.(13) și alin.(14) din Codul contravențional, constituie contravenție neachitarea în termen a drepturilor de import și de export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea pleneră a taxelor vamale, și acțiunile care au ca scop exonerarea ilegală de drepturile de import și de export sau reducerea acestor drepturi.

11. Autorul excepției susține că prevederile articolelor 249 din Codul penal și 287 alin.(13) și alin.(14) din Codul contravențional stabilesc sancționarea pentru comiterea aceluiași fapt. În acest sens, în lipsa unei clarități a normelor, autorul susține că fapta inculpatului a fost calificată greșit.

12. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate încalcă articolele 22 din Constituție și 7§1 din Convenția europeană.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, articolului 4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin.(1) lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Radu Dumneanu în dosarul nr. 1-458/15, aflat pe rolul Judecătoriei Hâncești, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. Curtea reține că autorul excepției solicită controlul constituționalității articolului 249 din Codul penal prin prisma articolului 22 din Constituție.

18. Curtea reține că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că prevederile articolului 22 din Constituție, care garantează neretroactivitatea legii, nu au incidență în prezenta cauză.

20. În același timp, autorul invocă identitatea de obiect a componentei de infracțiune cuprinsă la articolul 249 din Codul penal și a contravenției de la articolul 287 alin.(13) și alin. (14) din Codul contravențional.

21. Astfel, Curtea observă că problemele abordate în sesizare se referă la aspecte ce țin de calificarea și aprecierea gradului prejudiciabil al faptei penale și contravenționale.

22. În acest sens, Curtea reține că obiectul juridic specific poate fi protejat atât prin legea penală, cât și prin legea contravențională, legiuitorul făcând doar deosebirea **cantitativă la calificarea faptelor**, care redă **gradul prejudiciabil al faptei săvârșite**.

23. Curtea constată că distincția dintre eschivarea de la achitarea plăților vamale incriminată penal și faptele similare sancționate în ordine contravențională constă tocmai în gradul prejudiciabil al faptelor săvârșite.

24. În acest sens, Curtea atrage atenția că prevederile articolului 249 din Codul penal stabilesc gradul prejudiciabil al eschivării de la achitarea plăților vamale, și anume **proporții mari și deosebit de mari**.

25. Curtea subliniază că articolul 126 din Codul penal reglementează limitele proporțiilor mari și deosebit de mari. Astfel, se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv, 2500 unități convenționale de amendă.

26. În temeiul celor expuse *supra*, Curtea reține că legiuitorul a instituit criterii care permit efectuarea distincțiilor la calificarea faptelor penale și contravenționale. Prin urmare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată și nu poate fi admisă pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 249 din Codul penal, ridicată de avocatul Radu Dumneanu în dosarul penal nr.1-458/15, aflat pe rolul Judecătoriei Hâncești.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 29 aprilie 2016
DCC nr.21
Dosarul nr. 31g/2016*